

ნარატივების შექმნა: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის განათლების
სკოლაში მტკიცებულებებზე დაფუძნებული ცოდნისა და კვლევების
წარმოება

მარიამ მაჭავარიანი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო
უნივერსიტეტის ბიზნესის, ტექნოლოგიისა და განათლების
ფაკულტეტზე განათლების ადმინისტრირების მაგისტრის აკადემიური
ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

განათლების ადმინისტრირება

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ქეთი ცოტნიაშვილი, ასოცირებული
პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

მარიამ მაჭავარიანი

29.06.2026

აბსტრაქტი

თანამედროვე ეპოქაში, უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების როლი გასცდა ტრადიციულ სწავლებასა და კვლევას. უნივერსიტეტის „მესამე მისია“ აკისრებს მას სოციალურ პასუხისმგებლობას, რომ გახდეს საზოგადოებრივი განვითარების, კრიტიკული აზროვნებისა და მტკიცებულებებზე დაფუძნებული ცოდნის გავრცელების პროაქტიული სივრცე. მიუხედავად ამისა, ქართულ საგანმანათლებლო სივრცეში ხშირად იკვეთება ინსტიტუციური ჰეტერონომიულობა და რეაქციულობა, სადაც აკადემია პასიურად პასუხობს სახელმწიფოს მიერ თავსმოხვეულ დღის წესრიგს, ხოლო ცალკეული პროფესორების ძალისხმევა ფრაგმენტულია.

წინამდებარე სამაგისტრო ნაშრომი პრაქტიკის კვლევის დიზაინის გამოყენებით, შეისწავლის ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის განათლების სკოლის შიდა და გარე აქტორების ხედვებს მესამე მისიის რეალიზებასთან დაკავშირებით და შეიმუშავებს ინსტიტუციურ სტრატეგიულ მექანიზმებს პროაქტიული, მტკიცებულებებზე დაფუძნებული ცოდნისა და კვლევების წარმოებისთვის ამავე სკოლაში.

კვლევის ფარგლებში გამოყენებულ იქნა თვისებრივი მეთოდოლოგია: ჩატარდა ნახევრად სტრუქტურირებული ინტერვიუები სტუდენტებთან, აკადემიურ პერსონალსა და გარე ექსპერტებთან, ასევე სამი მიზნობრივი ფოკუს-ჯგუფი (აკადემიურ, ადმინისტრაციულ პერსონალთან და გარე საზოგადოებასთან). მონაცემები დამუშავდა ბრაუნისა და კლარკის თემატური ანალიზის ექვსეტაპიანი მოდელის მიხედვით. თეორიულ ჩარჩოდ გამოყენებულ იქნა კარლ ვაიკის საზრისის შექმნის თეორია და ბრუნო ლატურისა და მიშელ კალონის აქტორ-ქსელური თეორია.

დიაგნოსტიკურმა კვლევამ გამოავლინა, რომ განათლების სკოლა დარგის სხვა ერთეულებთან შედარებით აქტიურია, თუმცა მისი პოზიციონირება საჯარო დისკურსში ძირითადად რეაქციულია და კრიზისებზე პასუხით შემოიფარგლება. გამოიკვეთა შიდა

ორგანიზაციული ფრაგმენტულობა, იდეების სინთეზის პრობლემა და ფორმალურ-არაფორმალური საკომუნიკაციო სივრცეების დეფიციტი. როგორც საპასუხო ინტერვენცია, კლიენტ ორგანიზაციასთან თანამშრომლობით შემუშავდა „სტრატეგიული გეგმის დოკუმენტი“, რომელიც ორიენტირებულია ერთიანობის მიღწევასა და ორი გამჭოლი აქტივობის დანერგვაზე: არაფორმალური ჰორიზონტალური სივრცე - „აკადემიური ჩაი“ (იდეების გენერირებისთვის) და კვლევითი ცენტრის პროაქტიული გააქტიურება დღის წესრიგის შექმნით (სტრატეგიული ეპისტემური ნიშის ფორმირებისთვის). ინტერვენციის ვალიდაციამ აჩვენა შიდა აქტორების მაღალი მზაობა განსახორციელებელი ცვლილებების მიმართ. ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, ნაშრომი გვთავაზობს ქმედით მოდელს განათლების სკოლის რეაქციული სტრუქტურიდან ცოდნის წარმოების პროაქტიულ, ავტორიტეტულ ცენტრად გარდასაქმნელად.

საკვანძო სიტყვები: მესამე მისია, პრაქტიკის კვლევა, საზრისის შექმნა, აქტორ-ქსელების თეორია, მტკიცებულებებზე დაფუძნებული ცოდნა, დეზინფორმაცია, განათლების სკოლა.

Abstract

In the contemporary era, the role of higher education institutions has expanded beyond traditional teaching and research. The "third mission" of universities imposes a social responsibility to become a proactive space for public development, critical thinking, and the dissemination of evidence-based knowledge. Nevertheless, the Georgian educational landscape frequently exhibits institutional heteronomy and reactivity, where academia passively responds to agendas imposed by the state, and the efforts of individual professors remain fragmented.

Utilizing an action research design, this master's thesis explores the perspectives of internal and external actors of the School of Education at Ilia State University regarding the realization of the third mission and develops institutional strategic plan for proactive, evidence-based knowledge and research production within the school.

A qualitative methodology was applied within the framework of the study: semi-structured interviews were conducted with students, academic staff, and external experts, alongside three targeted focus groups (with academic staff, administrative staff, and the general public). Data were processed using Braun and Clarke's six-phase thematic analysis model. Karl Weick's Sensemaking theory and Bruno Latour and Michel Callon's Actor-Network theory served as the theoretical framework.

The diagnostic research revealed that while the School of Education is relatively active compared to other institutions in the field, its positioning in public discourse remains primarily reactive, limited to crisis response. It highlighted internal organizational fragmentation, difficulties in synthesizing ideas, and a deficit of formal and informal communication spaces. As a responsive intervention, a "Strategic Plan Document" was developed in collaboration with the client organization, focusing on achieving consensus and implementing two cross-cutting activities: an

informal horizontal space called "Academic Tea" (for generating ideas) and the proactive activation of the Research Center through agenda-setting (for establishing a strategic epistemic niche). The validation of the intervention demonstrated high readiness among internal actors toward the changes to be implemented. Consequently, the thesis proposes an actionable model to transform the School of Education from a reactive structure into a proactive, authoritative space of knowledge production.

Keywords: Third mission, Action research, Sensemaking, Actor-Network theory, Evidence-based knowledge, Disinformation, School of Education.